

Joint Transparency
Register Secretariat

Läbipaistvusregistri tegevuse aastaaruanne

2020

**Esitajad: Euroopa Parlamendi ja
Euroopa Komisjoni peasekretärid**

Saajad:

**Euroopa Parlamendi asepresident Katarina Barley
ja
Euroopa Komisjoni asepresident V ra Jourová**

16. aprillil 2014 allkirjastatud läbipaistvusregistrit käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe punktis 28 on sätestatud, et läbipaistvusregistri tegevuse aastaaruanne esitatakse Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni asjaomastele asepresidentidele.

Käesolevas aruandes esitatakse statistikat läbipaistvusregistri kohta 2020. aasta 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini ning kirjeldatakse läbipaistvusregistri ühissekretariaadi tegevust, eeskätt seoses andmete kvaliteedi tagamise, käitumisjuhendile vastavuse järelevalve ja süsteemist teadlikkuse suurendamisega.

Sisukord

I.	Sissejuhatus	3
II.	Läbipaistvusregistri ühissekretariaadi tegevus.....	4
1.	Kasutajatoe teenus.....	4
2.	Andmete kvaliteet	4
2.1	Andmete kvaliteedi järelevalve.....	5
3.	Uurimised.....	6
4.	Suunised ja teadlikkuse suurendamine.....	7
III.	Statistika.....	9
1.	Registreerijate liigitus	9
1.1	Registreerijate jagunemine jagudesse	10
1.2	Registreerijate jaotus jagude kaupa	11
1.3	Registreerijate jaotus alajagude kaupa.....	12
1.4	Läbipaistvusregistri areng.....	14
1.5	Uued registreerimised	14
1.6	Geograafilised andmed	15
2.	Registreerimise stiimulid.....	16
3.	Tehnilised täiustused	17
3.1	Veebisaidi külastused.....	18
IV.	Kokkuvõte	19
V.	Uus institutsioonidevaheline kokkulepe.....	20

I. Sissejuhatus

Läbipaistvusregister on avalik andmebaas, mida haldavad ühiselt Euroopa Parlament ja Euroopa Komisjon. See loodi 2011. aastal, et soodustada mõlema institutsiooni ja huvigruppide esindajate vaheliste suhete läbipaistvust. Seda reguleeritakse Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni vahelise asjakohase institutsioonidevahelise kokkuleppega¹. Mõlema institutsiooni peamise läbipaistvusvahendina suurendab register huvide esindamise läbipaistvust ning muudab nähtavamaks sidusrühmade ja kodanikuühiskonna osalemise liidu institutsioonide demokraatlikus otsustusprotsessis.

Läbipaistvusregister annab kodanikele, meediale ja sidusrühmadele võimaluse jälgida, millised huvid on liidu tasandil esindatud, kes ja kelle nimel neid esindab ning milliseid vahendeid on eraldatud lobitööle ja -tegevusele, parandades sellega ELi otsustusprotsessi läbipaistvust ja avatust.

Registreerumine on vabatahtlik. Kõik organisatsioonid ja füüsilisest isikust ettevõtjad, kelle tegevuse eesmärk on mõjutada liidu institutsioonide otsustusprotsessi ja poliitika rakendamist, võivad end registreerida ja seeläbi liituda ühise käitumisjuhendiga ning juhinduda sellest oma tegevuses.

Aruandes kirjeldatakse läbipaistvusregistri toimingute korraldamist, eeskätt seoses andmete kvaliteedi tagamise, käitumisjuhendi järgimise järelevalve ja muu seonduva tegevusega. Selles esitatakse statistilised andmed ajavahemiku kohta 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini 2020.

---

¹ Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni kokkulepe läbipaistvusregistri kohta organisatsioonidele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele, kes tegelevad ELi poliitika kujundamise ja rakendamisega (ELT L 277, 19.9.2014, lk 11).

II. Läbipaistvusregistri ühissekretariaadi tegevus

Euroopa Parlamendil ja Euroopa Komisjonil on läbipaistvusregistri haldamiseks ühine struktuuriüksus – läbipaistvusregistri ühissekretariaat (edaspidi „ühissekretariaat“). Ühissekretariaadi moodustavad mõlema institutsiooni töötajad, kelle töö maht vastab ligikaudu kuuele täistööaja ekvivalendile.

Ühissekretariaat korraldab läbipaistvusregistri igapäevast tööd, eeskätt

-) osutab kasutajatoe teenust huvigruppide esindajatele ja üldsusele,
-) annab suuniseid koos praktilise teabega registreerijatele,
-) kontrollib registri sisu kvaliteeti,
-) korraldab uurimisi, et kontrollida, kas registreeritud huvigruppide esindajad järgivad käitumisjuhendit,
-) koordineerib registri andmebaasi IT-arendust ja
-) viib ellu teadlikkuse suurendamise alast ja muud teavitustegevust.

Ühissekretariaadi tegevust koordineerib Euroopa Komisjoni peasekretariaadi läbipaistvuse, dokumendihalduse ja dokumentidele juurdepääsu üksuse juhataja.

1. Kasutajatoe teenus

Ühissekretariaat osutab kasutajatoe teenust, et vastata läbipaistvusregistrit puudutavatele küsimustele, mida igaüks võib esitada registri mitmekeelse veebisaidi vahendusel. Tavaliselt esitavad päringuid potentsiaalsed registreerujad, üldsuse esindajad ja teadlased, kes soovivad saada teavet läbipaistvusregistri kohta, samuti otsivad abi ja juhendamist huvigruppide esindajad registreerumise ja andmete uuendamise ajal või kui neil palutakse selgitada esitatud teavet või kui neil on küsimusi seoses sisselogimisandmetega. 2020. aastal vastas ühissekretariaat 1117 üksikpäringule, sellele eelneval aastal oli päringuid veidi üle 1000.

2. Andmete kvaliteet

Läbipaistvusregister annab ülevaate huvigruppide esindajate lobitööst, mis on seotud liidu institutsioonide poliitikatsükli(te) ja sellega seotud otsustusprotsesside ettevalmistamise või rakendamisega, sealhulgas konkreetsetest üksikasjadest peamiste seadusandlike ettepanekute või poliitikameetmete kohta, millele on suunatud institutsioonidevahelise kokkuleppega hõlmatud registreerunute tegevus. See selgitab, miks mõned huvigruppide esindajad on registreeritud ainult teatava või lühikese ajavahemiku jooksul, samas kui teised võivad jääda andmebaasi pikaks ajaks. Registreerunud, kes ei ajakohasta oma registreeringut kord aastas, eemaldatakse automaatselt andmebaasist. Registreerunu võib registrist eemaldada ka ühissekretariaadi järelevalvetegevuse tulemusena. Muidugi võivad huvigruppide esindajad end uuesti registreerida, kui nad hakkavad (taas) tegelema asjaomaste huvigruppide esindamisega. Sellisel juhul kontrollib ühissekretariaat uuesti iga uut registreeringut (vt 2.1. Andmete kvaliteedi järelevalve).

Registreerudes kohustuvad huvigruppide esindajad täitma registreerijate käitumisjuhendit, mis on lisatud institutsioonidevahelisele kokkuleppele. See tähendab, et nad kohustuvad järgima eetilise lobitöö tavasid ning esitavad registreerimisel ja seejärel institutsioonidevahelise kokkuleppega hõlmatud tegevuse käigus teavet, mis on täielik, ajakohastatud ega ole eksitav. Sel eesmärgil soovitatakse registreerunutel korrapäraselt esitatud teave läbi vaadata ja seda vähemalt kord aastas ajakohastada, et jääda edasi andmebaasi. Samas jäävad nad vastutavaks oma registreerimisandmete õigsuse eest.

2.1 Andmete kvaliteedi järelevalve

Ühissekretariaadi ülesanne on tagada läbipaistvusregistri andmete parim võimalik kvaliteet. Seepärast vaadatakse registreerunute esitatud teave korrapäraselt läbi. Ühissekretariaat kontrollib iga päev kõiki uusi registreeringuid, samuti registreeringuid, mis jäävad andmebaasi teatava aja jooksul, ning teeb muid sihtotstarbelisi kontrole. Et suurendada andmebaasi usaldusväärsust teabeallikana, võtab ühissekretariaat registreerunute iga üksikjuhul eraldi ühendust, et kontrollida esitatud teabe õigsust, paluda võimalike vastuolude kõrvaldamist ja tagada, et vajalik teave avaldatakse kooskõlas registreerijatele mõeldud suunistega.

2020. aastal tegi ühissekretariaat oma järelevalvetegevuse raames 4973 registreeringu kvaliteedikontrolli, sealhulgas

-)] 2020. aastal² registreeritud uute huvigruppide esindajate andmete kontrollimine (2843 kontrolli);
-)] enne 2016. aastat registreeritud huvigruppide esindajate andmete sihipärane läbivaatamine, et tagada andmete vastavus kehtivatele suunistele (1748 kontrolli)³;
-)] pisteline kvaliteedikontroll (382 kontrolli).

Tänu järelevalvetegevusele paranes märkimisväärselt läbipaistvusregistri sisu kvaliteet. Kui ühissekretariaat leidis, et esitatud andmete kvaliteet on puudulik, võttis sekretariaat ühendust konkreetse registreerunuga ja palus tal oma kandeid ajakohastada vastavalt avaldatud suunistele. 2020. aastal tehtud 4973 registreeringu kontrollimise tulemused olid järgmised:

-)] 43% kontrollitud registreeritute andmete kvaliteet oli rahuldav;
-)] 30% registreeritute, kellega ühendust võeti, ajakohastasid oma kandeid vastavalt suunistele;
-)] 27% kustutati pärast kontrollimist registrist, sest andmed ei vastanud nõuetele või neid ei ajakohastatud.

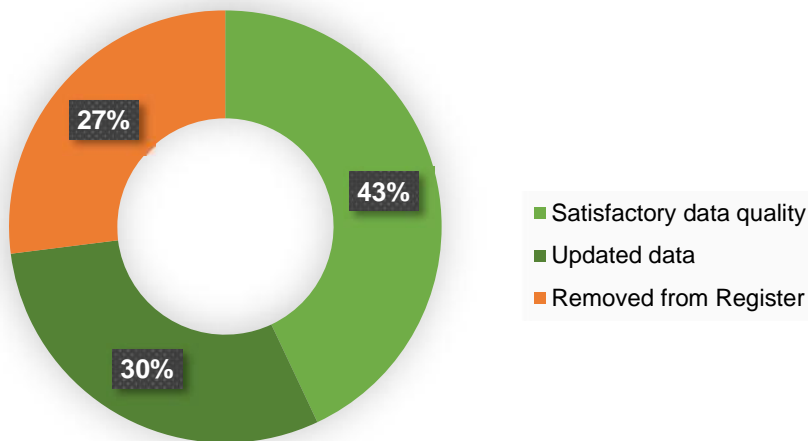
Registreerunud vastutavad siiski ise oma registriandmete õigsuse eest, mistõttu saavad sekretariaadi jõupingutused tagada vaid kontrollitud registreeritute andmete optimaalse kvaliteedi ega saa ära hoida uusi vigu, kui registreerunud hiljem registreeringut ajakohastavad.

---

² Registreeringud 1. jaanuarist 2020 kuni 31. detsembrini 2020.

³Selle tulemusena eemaldati 407 registreeringut, mille puhul ei olnud teatatud ühestki huvide esindamisega seotud tegevusest.

Result of monitoring activities

3. Uurimised

Lisaks läbipaistvusregistri andmete kvaliteedi seirele uurib ühissekretariaat esitatud hoiatusteateid ja kaebusi ning viib institutsioonidevahelise kokkuleppe IV lisas sätestatud korras läbi omaalgatuslikke uurimisi, võttes nõuetekohaselt arvesse proportsionaalsuse ja hea halduse põhimõtteid.

Igäüks võib esitada hoiatusteate või kaebuse käitumisjuhendi väidetava rikkumise kohta, sisestades asjakohase teabe registri veebisaidile.

Registreerudes nõustuvad huvigruppide esindajad, et iga neid puudutavat hoiatusteadet või kaebust käsitletakse vastavalt käitumisjuhendile, millega nad on nõustunud, ning kinnitavad, et nende suhtes võib kohaldada institutsioonidevahelise kokkuleppe IV lisas sätestatud meetmeid, kui juhendit ei järgita.

Hoiatusteade on mehhanism, mis on asjakohane vaid käitumisjuhendi punkti d puhul⁴. See võimaldab kolmandatel isikutel teavitada ühissekretariaati registris sisalduvatest faktivigadest.

2020. aastal käsitles ühissekretariaat 19 hoiatusteadet (neist kuus saadi esialgu kaebustena), mille esitasid 15 organisatsiooni või üksikisikut, kes juhtisid tähelepanu 23 registreeringus sisalduvatele võimalikele vigadele. Hoiatusteated käsitlesid registreerunute finantsandmete õigsust, loetletud kliente, asjakohast jagu, mille all nad registreerusid, või teavet liikmesuse kohta. Pääaegu kõik registreerunud, kellega ühissekretariaat ühendust võttis, ajakohastasid oma andmeid rahuldaval viisil, välja arvatud neli, kes kustutati registrist.

Kaebus on kolmanda isiku väide selle kohta, et registreerunu on rikkunud käitumisjuhendit, välja arvatud väited, mis käsitlevad üksnes faktivigu, millega tegeldakse kui hoiatusteadetega (vt eespool).

2020. aastal lahendas ühissekretariaat edukalt kolm eelmise aasta kaebust, sest registreerunud ajakohastasid ühissekretariaadi nõudmisel andmeid või esitasid rahuldavaid selgitusi.

⁴ „[Huvigruppide esindajad kohustuvad] tagama, et teave, mida nad esitavad registreerimisel ja seejärel registriga hõlmatud tegevuse käigus, on neile teadaolevalt täielik, ajakohastatud ega ole eksitav; nõustuma, et kogu esitatav teave vaadatakse läbi, ning soostuma tegema koostööd lisateabe ja ajakohastamisega seotud haldustaotluste korral;“.

Lisaks sai ühissekretariaat 15 uut kaebust, millest kuut käsitleti hoiatusteadetena, sest need puudutasid üksnes andmete kvaliteeti. Ülejäänud üheksast kaebusest ei vastanud nõuetele viis, sest need ei puudutanud registri kohaldamisalasse kuuluvaid küsimusi. Nelja nõuetele vastava kaebuse (neist kolm puudutasid sama üksust) uurimine oli 2020. aasta lõpus veel pooleli ja lõpetati 2021. aasta alguses, kui registreerunud olid teinud rahuldavat koostööd.

2020. aastal lõpetas ühissekretariaat *omalgatusliku uurimise* seoses käitumisjuhendi arvatavate rikkumistega eelmisel aastal ning viis läbi uue uurimise Euro Guarantees Group Ltd suhtes, kes oli tõsiselt rikkunud käitumisjuhendit. Selle uurimise tagajärjel kohaldati esimest korda kaheaastast registrist kustutamise meetet, mis avaldati ka läbipaistvusregistri veebisaidil⁵.

Uurimise käigus võtab ühissekretariaat nõuetekohaselt arvesse proportsionaalsuse ja hea halduse põhimõtteid ning püüab asjaomas(t)e registreerunu(te)ga pidada konstruktiivset dialoogi, et võimaluse korral selgitada ja lahendada tuvastatud probleemid enne registreerunu suhtes meetmete võtmist.

Aruandeperioodil on kaebuste menetlemise ja omalgatuslike uurimiste raames lahendatud näiteks järgmised probleemid:

-) registreerimise kasutamine selleks, et jätta mulje ametlikust seotusest ELi institutsioonidega;
-) huvide esindamisega seotud tegevus Euroopa Parlamendi ruumides ilma asjakohase akrediteeringuta;
-) lobitöö kuludest teatamata jätmine;
-) mõne teenuseid saava kliendi nimetamata jätmine, et varjata lepingulist suhet;
-) huvide esindamisega seotud tegevuse puhul ei järgita institutsioonide turvaeeskirju;
-) ei deklareerita kõiki ELi institutsioonides toimuvaid huvide esindamisega seotud tegevusi.

4. Suunised ja teadlikkuse suurendamine

Ühissekretariaat annab välja rakendussuuniseid ja muid juhiseid koos praktilise teabega registreerijatele, et selgitada ja üksikasjalikumalt käsitleda teatavaid institutsioonidevahelise kokkuleppe sätteid. Sellised suunised on sidusrühmadega toimunud korrapärase teabevahetuse tulemus ning nende eesmärk on aidata registreerijatel anda täpset teavet ja vältida tavapäraseid vigu. Pärast veebipõhise registreerimisvormi mõningast kohandamist kasutas ühissekretariaat võimalust ajakohastada mitmekeelseid suuniseid⁶ vastavalt muudetud registreerimisvormile ning muutis ka juhised visuaalselt lihtsamini loetavaks.

Parlamendis andsid ühissekretariaadi liikmed ühe fraktsiooni kahe delegatsiooni liikmetele ja töötajatele ülevaate läbipaistvusregistrist ning korraldasid ühele Euroopa Parlamendi liikmele eraldi koolituse. Lisaks korraldas parlamendi meeskond 2020. aastal töötajatele kaheksa teabeüritust läbipaistvusregistri kohta ning suurendas kolme eetikaalase koolituskursusega parlamendi töötajate teadlikkust registrist ja sellest, kuidas suhelda lobistidega. Kõik koolitused toimusid kas internetis või kohapeal, mille puhul järgiti täielikult parlamendi kehtestatud COVID-19 kriisiga seotud ohutus- ja turvameetmeid.

---

⁵ <https://ec.europa.eu/transparencyregister/public/staticPage/displayStaticPage.do?locale=et&reference=NEWS>

⁶ Vt ka III peatüki 3. osa „Tehnilised täiustused“.

Parlamendi meeskond andis läbipaistvusregistri kohta teavet ka üliõpilasarühmade, teadlaste ja riikide parlamentide (nt Saksamaa Liidupäev ja Ameerika Ühendriikide Senat) töötajatega peetud mõttevahetuste raames.

Euroopa Komisjonis korraldasid ühissekretariaadi liikmed 2020.aastal kaheksa poolepäevast kaugosalusega koolitust lobitöötajatega suhtlemise teemal (füüsilist kohalolekut eeldavad kursused jäeti COVID-19 kriisi tõttu ära). Komisjoni meeskond esines ka kohapeal tutvustava ettekandega komisjoni liikmete kabinetiliikmetele.

Väliste sidusrühmadele suunatud teadlikkuse suurendamise meetmetena tegi ühissekretariaadi koordinaator ettekande Alcala de Henarese ülikooli poliitilise suhtluse ja valimisturunduse magistrile.

Lisaks sellele osales ühissekretariaat Euroopa lobitöö registripidajate võrgustiku veebipõhisel konverentsil, mille eesmärk oli vahetada häid tavasid tegevuse tagamisel tervishoiukriisi tingimustes.

III. Statistika

Läbipaistvusregister on alates selle loomisest märkimisväärselt kasvanud ja praegu hõlmab see enam kui 12 000 üksust. Järgnev statistiline teave kajastab olukorda 31. detsembri 2020. aasta seisuga.

1. Registreerijate liigitus

Läbipaistvusregister koosneb huvigruppide esindajatest, kelle tegevus on suunatud liidu institutsioonidele. Nad võib liigitada kuude jakku ja 14 alajakku, mis on eelnevalt kindlaks määratud lisades I kuni IIA. Huvigrupi esindaja ülesanne on registreerimise ajal valida, milline jagu ja alajagu neid kõige paremini kirjeldab.

31. detsembri 2020. aasta seisuga oli avalikus andmebaasis registreeritute koguarv 12 187. Eelnenud aastaga võrreldes näitab see registreerijate arvu väikest üldist kasvu, kusjuures registreerijate osakaal kuue jao lõikes on jäänud suhteliselt stabiilseks.

Tasulise huvide esindamisega tegelevate avalike suhete valdkonna spetsialistide osakaal I jaos, mis hõlmab konsultatsioonifirmasid, õigusbüroosid või füüsilisest isikust ettevõtjatest konsultante, vähenes veidi – 9%-lt 7%-le kogu registrist.

Traditsiooniliselt hõlmas registri kõige suurem osa, kuhu kuulusid asutusesisesed lobiüksused koos ettevõtjate ühenduste, äri- ja kutseliitidega, jätkuvalt veidi üle poole kõigist registreerijatest. Nende hulgas on kõige suurema osa tavaliselt moodustanud alajagu „Äriliidud ja ettevõtjate ühendused“, kuid 2020. aastal jõudis alajagu „Äriühingud ja kontsernid“ samale tasemele, ning mõlema huvigrupi esindajad moodustavad kokku 80% II jao registreerijatest.

Nagu tavaliselt, on registri teises pooles, mis esindab peamiselt kodanikuühiskonna rühmi, endiselt kõige suurema osakaaluga III jago „Valitsusvälised organisatsioonid“, ning eelmise aastaga võrreldes võib täheldada isegi üheprotsendilist kasvu.

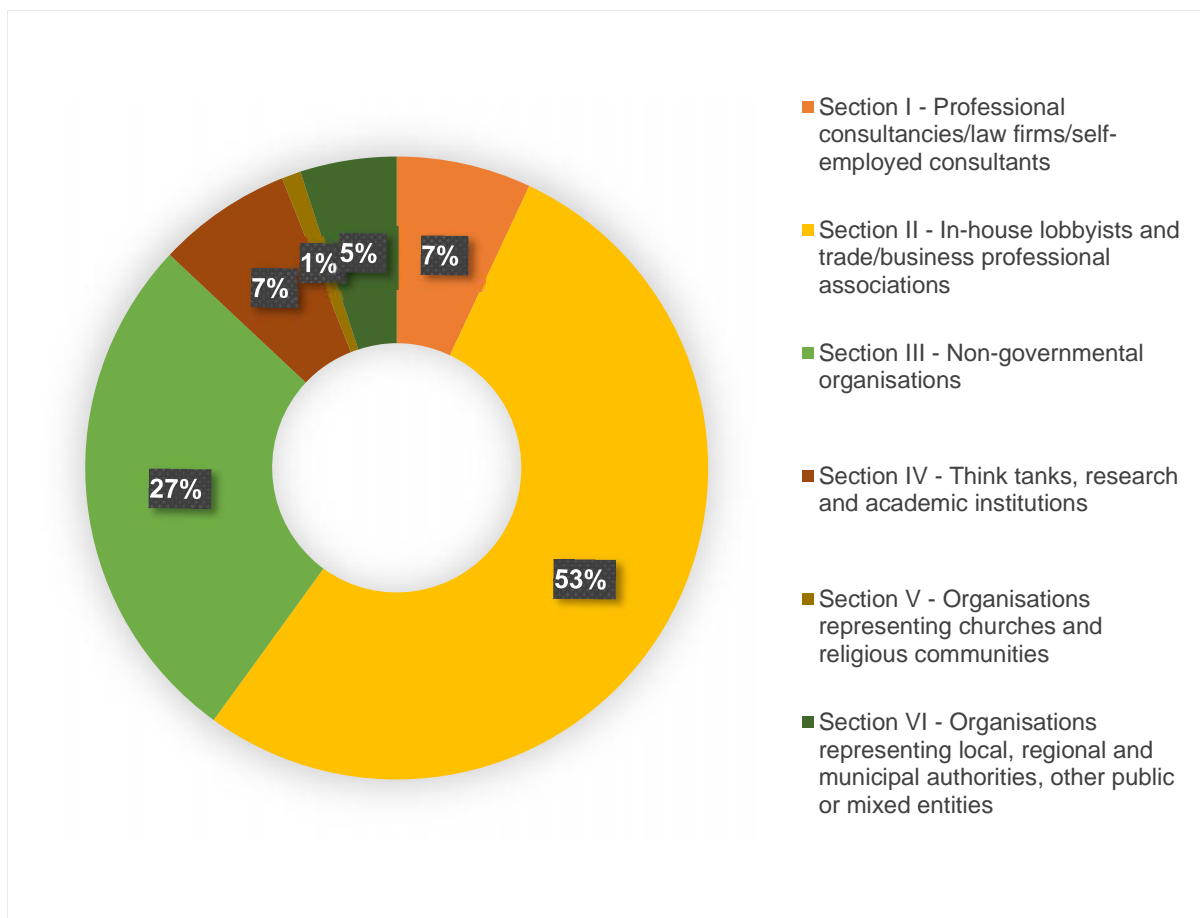
1.1 Registreerijate jagunemine jagudesse

Eespool nimetatud jaotust on võimalik visualiseerida registreerijate absoluutarvude abil registri igas jaos ja alajaos.

31. detsembri 2020. aasta seisuga oli läbipaistvusregis­tris 12 187 registreerunut, kes jagunesid järgmistesse jagudesse ja alajagudesse:	
I – Konsultatsioonifirmad / õigusbürood / füüsilisest isikust ettevõtjatest konsultandid	859
Konsultatsioonifirmad	558
Õigusbürood	88
Füüsilisest isikust ettevõtjatest konsultandid	213
II – Asutusesisesed lobiüksused ja äriliidud / ettevõtjate ühendused / kutseliidud	6 487
Äriühingud ja kontsernid	2 622
Äriliidud ja ettevõtjate ühendused	2 578
Ametiühingud ja kutseliidud	956
Muud organisatsioonid	331
III – Valitsusvälised organisatsioonid	3 306
Valitsusvälised organisatsioonid, platvormid ja võrgustikud ja sarnased organisatsioonid	3 306
IV – Mõttekojad, teadusasutused ja akadeemilised asutused	921
Mõttekojad ja teadusasutused	580
Akadeemilised asutused	341
V – Kirikuid ja usukogudusi esindavad organisatsioonid	59
VI – Kohalikke, piirkondlikke ja munitsipaalasutusi esindavad organisatsioonid, muud avalik-õiguslikud või avalikku ja erasektorit ühendavad üksused jne	555
Piirkondlikud struktuurid	113
Muud kohaliku tasandi ametiasutused	95
Riikidevahelised piirkondlike ning muude kohaliku tasandi ametiasutuste ühendused ja võrgustikud	76
Muud seaduse alusel loodud avalik-õiguslikud ning avalikku ja erasektorit ühendavad üksused, mille eesmärk on tegutseda avalikes huvides	271

1.2 Registreerijate jaotus jagude kaupa

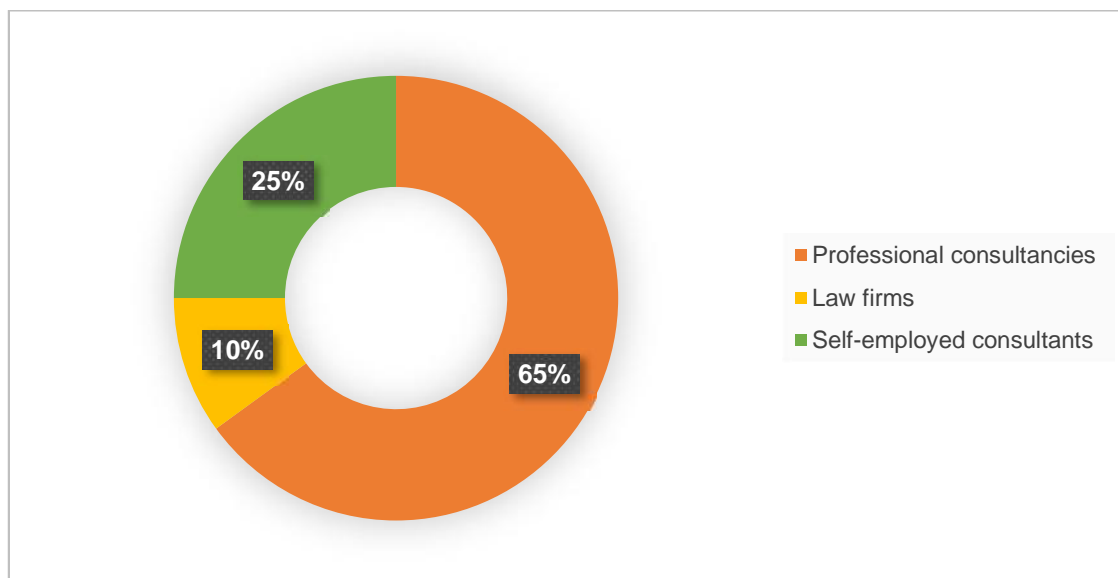
Statistilise teabe paremaks illustreerimiseks on järgmisel diagrammil esitatud registreerijate jagunemine vastavalt jaole, millesse nad on otsustanud end registreerida.

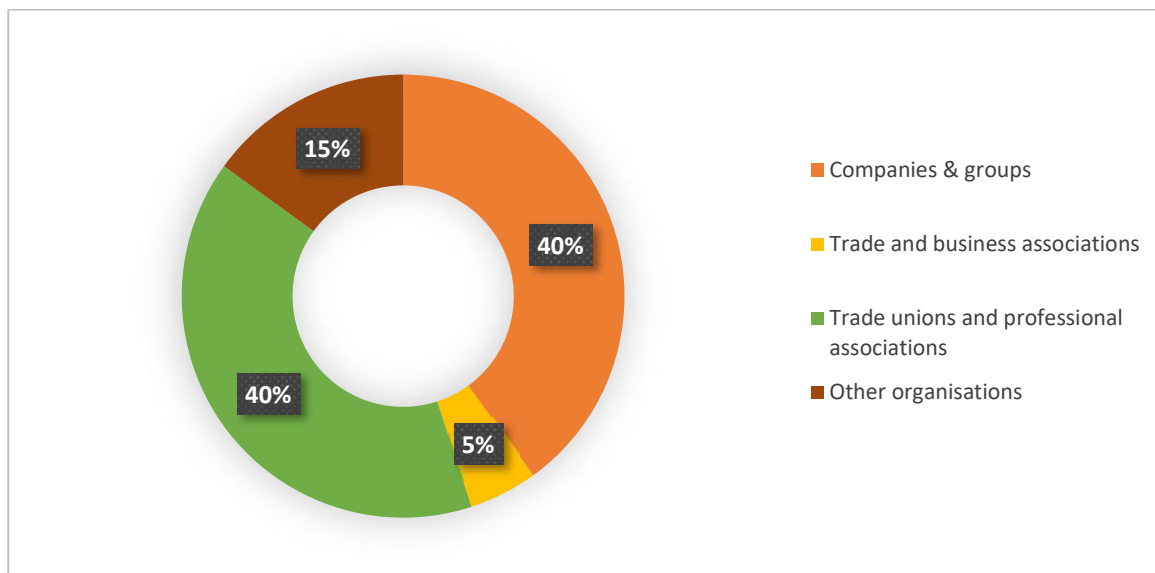
1.3 Registreerijate jaotus alajagude kaupa

Järgmistel diagrammidel on tootud registreerijate liigid vastavalt alajagudele⁷, mille alusel nad on otsustanud end registreerida.

I jagu: Konsultatsioonifirmad / õigusbürood / füüsilisest isikust ettevõtjatest konsultandid

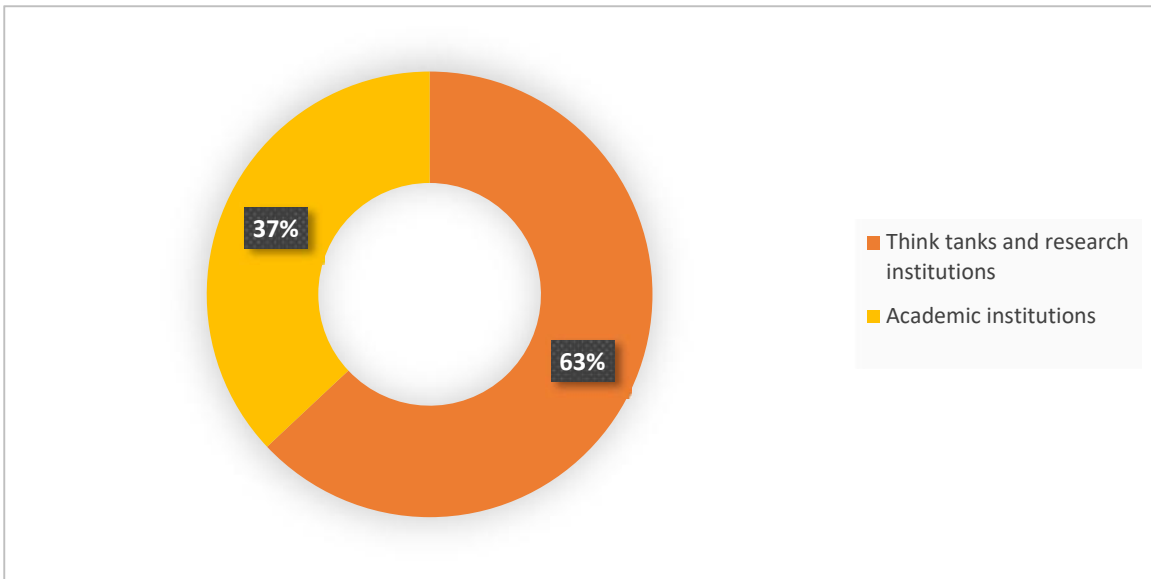

II jagu: Asutusesisesed lobiüksused ja äriühendused/ettevõtjate ühendused/kutseliidud

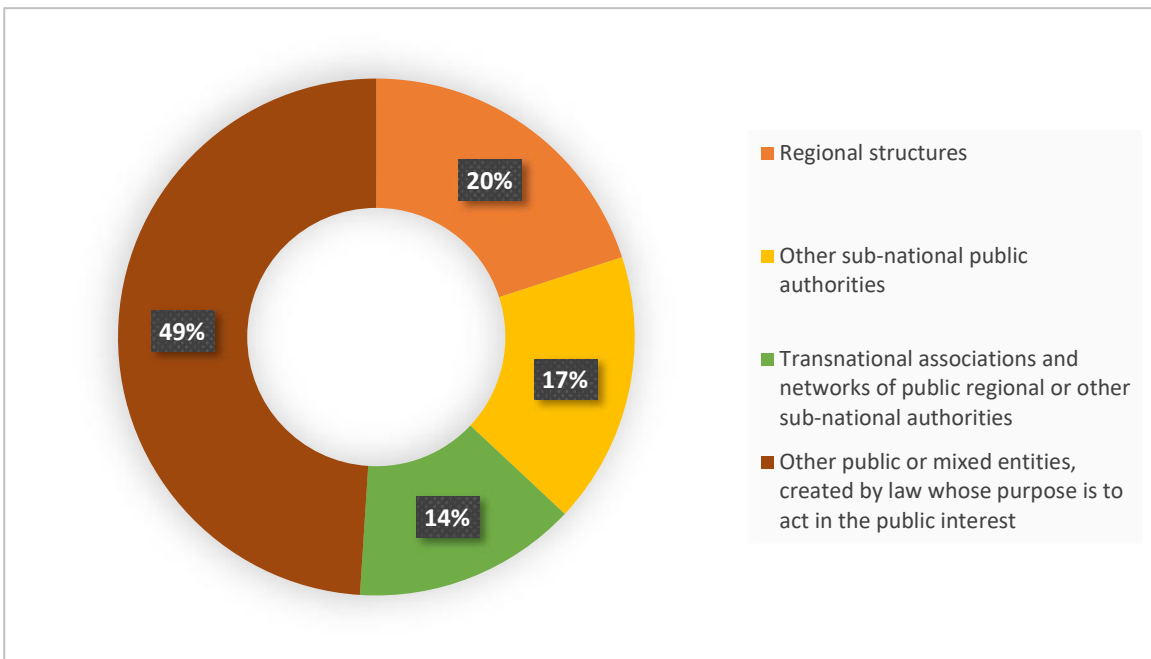

⁷ III ja V jaol ei ole alajaotusi; seetõttu ei ole nende kohta diagramme toodud.

IV jagu: Mõttekojad, teadusasutused ja akadeemilised asutused

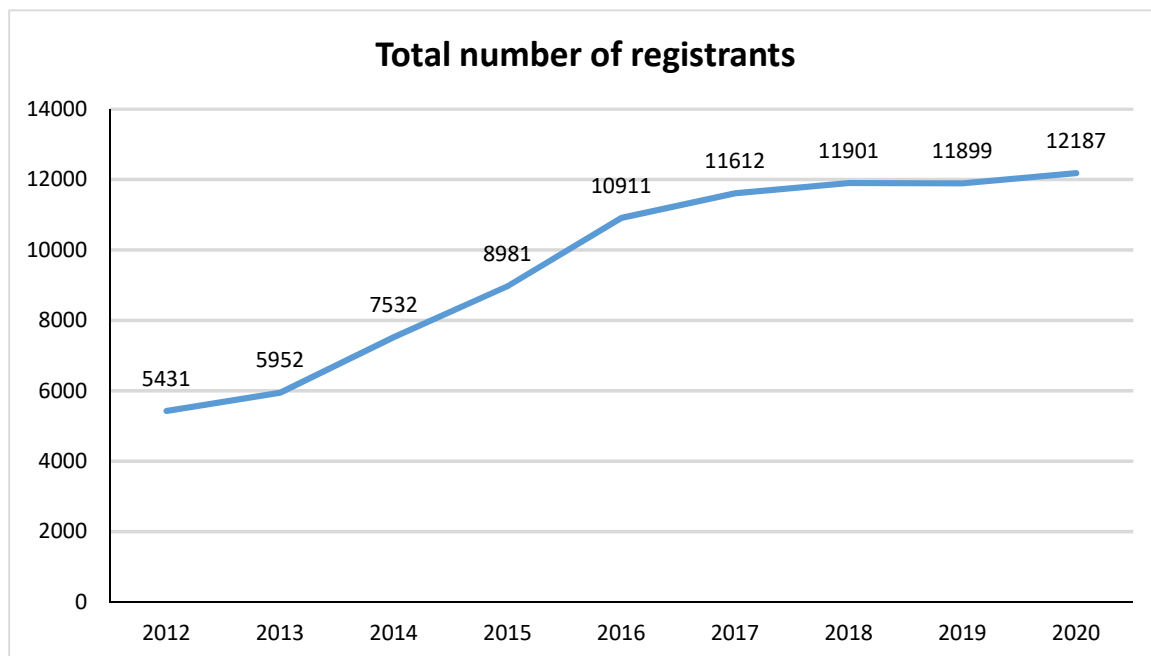

VI jagu: Kohalikke, piirkondlikke ja munitsipaalasutusi esindavad organisatsioonid, muud avalik-õiguslikud või avalikku ja erasektorit ühendavad üksused jne

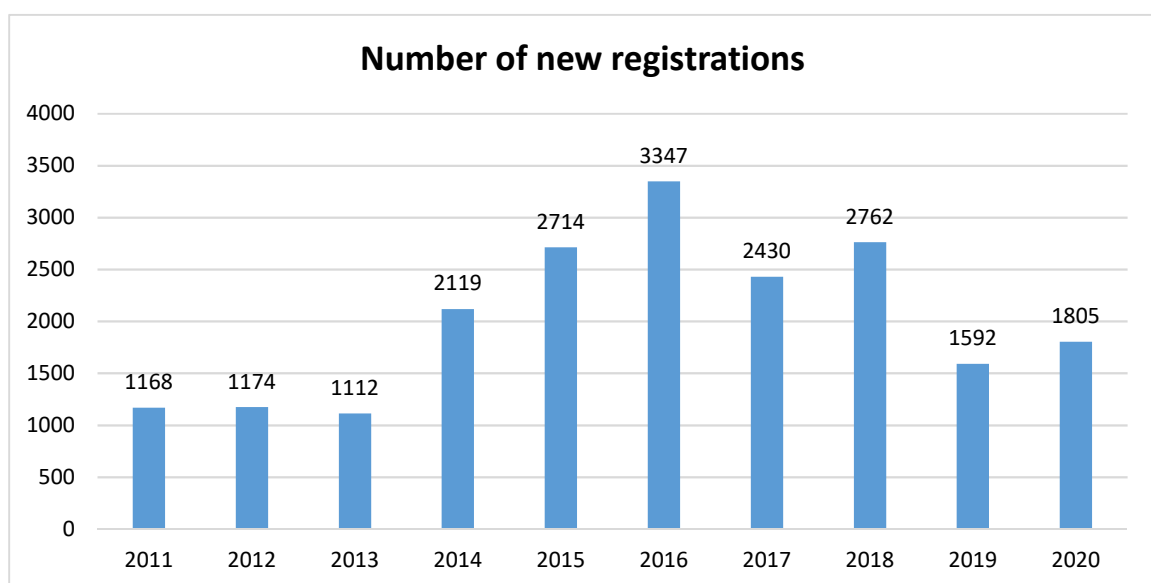
1.4 Läbipaistvusregistri areng

Alates läbipaistvusregistri loomisest Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni ühiseks avalikuks andmebaasiks on see pidevalt kasvanud, hõlmates 31. detsembri 2020. aasta seisuga 12 187 registreerijat. Kuigi see areng näitab absoluutarvudes suurenemist, muutub andmebaas iga päev, sest huvigruppide esindajad registreeruvad, kustutavad end registrist, registreerivad end ümber või kustutatakse neid registrist, sõltuvalt oma lobitegevusest konkreetsel ajahetkel.

1.5 Uued registreerimised

Järgmisel diagrammil on näidatud uute registreerimiste areng. Arvesse on võetud ainult neid huvigruppide esindajaid, kes registreerisid end 12 kuu jooksul ajavahemikus 1. jaanuarist 2020 kuni 31. detsembrini 2020 ja kes olid selle perioodi lõpuks veel aktiivsed⁸.

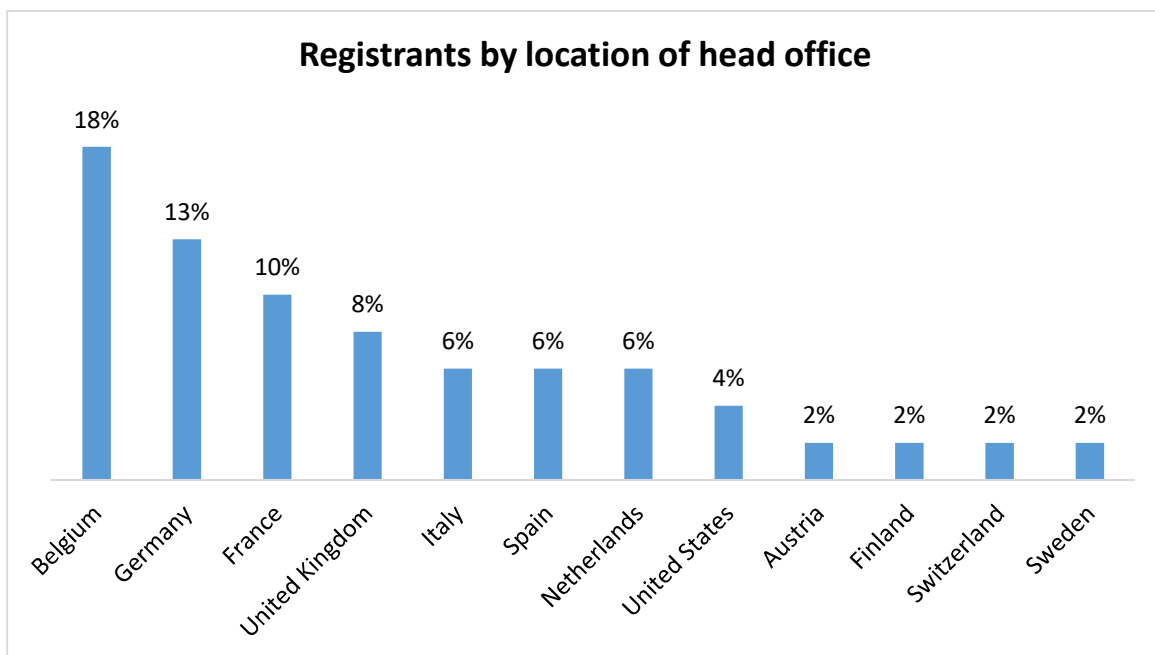

⁸ Kokku võttis registreerimisprotsessi ette 2843 üksust.

2020. aastal suurenes kõige enam uute registreerijate arv II jaos: üle 900 uue registreerija, kellest enam kui pooled hõlmasid äriühinguid ja kontserne. See kajastab registri üldises arengus täheldatud suundumust eespool nimetatud huvigruppide esindajate liikide osas. Ühtlasi esindavad üle 500 uue registreerija valitsusväliseid organisatsioone, samas kui ülejäänud jagudes on otsustanud registreeruda palju vähem uusi registreerijaid.

1.6 Geograafilised andmed

Registreerimine läbipaistvusregistris ei ole piiratud liidus asutatud huvirühmade esindajatega, kuigi valdav osa huvigruppide esindajatest tegutsevad oma Belgias asuva asutuse kaudu, sest peamised liidu institutsioonid asuvad Brüsselis. Kuna aga liidu õigusaktide ja poliitika kohaldamisala võib avaldada mõju ka kolmandate riikide kodanikele ning mõjutada kaubandust ja muid välissuhteid väljaspool 27 liikmesriigi piire, kajastub see ülemaailmne ulatus ka läbipaistvusregistris.

Registreerimisel esitavad kõik huvigruppide esindajad oma peakontori asukoha ja teabe mis tahes täiendava büroo kohta Belgias.

2. Registreerimise stiimulid

Registreerimine läbipaistvusregistris on vabatahtlik. Siiski pakuvad parlament ja komisjon teatavaid eeliseid, mida saavad kasutada ainult registreeritud huvigruppide esindajad. Huvigruppide esindajate juurdepääs parlamendi ja komisjoni otsustajatele, ruumidele ja teatavatele foorumitele eeldab registreerimist vastavalt iga institutsiooni sise-eeskirjadele ja otsustele.

Euroopa Parlamendis on registreerimisega seotud eelised järgmised:

-) *Pikaajaline sissepääsuluba parlamendi hoonetesse* antakse üksnes registreeritud organisatsioonides töötavatele isikutele ja pärast parlamendi turvateenistuse kontrolli. Kõik valideerimis- ja pikendamismenetlused toimuvad veebis ning Euroopa Parlamendi akrediteerimisteenus menetleb neid tavaliselt kolme tööpäeva jooksul.
-) Euroopa Parlamendi komisjonide korraldatavatele *avalikele kuulamistele saavad kõnelema tulla* üksnes registreeritud huvigruppide esindajad.
-) Registreerijad saavad registri kaudu *tellida e-posti teavitusi* Euroopa Parlamendi komisjonide tegevuse kohta.
-) *Euroopa Parlamendi laiendatud töörühmade ja mitteametlike rühmade tegevuses* võivad osaleda või nende tegevust toetada ainult registreeritud huvigruppide esindajad.
-) Kui huvigruppide esindajad korraldavad koos fraktsioonidega Euroopa Parlamendi ruumides *üritusi*, võidakse neilt nõuda registreerimisteabe esitamist.
-) Huvigruppide esindajatel, kes paluvad Euroopa Parlamendi presidenti oma *patrooniks*, tuleb esitada tõend registreerimise kohta.

Pikaajaline sissepääsuluba Euroopa Parlamendi hoonetesse:

Registreeritud huvigruppide esindajate heaks töötavatele isikutele võib anda akrediteeringu parlamendi ruumidesse tähtajaga kuni üks aasta. Euroopa Parlament rahaldas 2020. aastal enam kui 3600 pikaajalise sissepääsuloa taotlust (nii uued taotlused kui ka pikendamised) peaaegu 1500 registreeritud huvigruppide esindajalt. Võrreldes 2019. aastaga kujutab see endast umbes 40% vähenemist, mis on kõige tõenäolisemalt tingitud füüsilistest piirangutest juurdepääsul parlamendi ruumidele seoses institutsiooni meetmetega COVID-19 pandeemia ohjeldamiseks.

Euroopa Komisjonis on registreerimisega seotud eelised järgmised:

-) *Kohtumised komisjoni liikmete, kabinetiliikmete, peadirektorite ja talituste juhatajatega:* huvigruppide esindajad peavad olema selliste kohtumiste jaoks läbipaistvusregistrisse kantud.
-) *Avalikud konsultatsioonid ja tegevuskavad:* registreeritud huvigruppide esindajad võivad tellida automaatse teavituse konsultatsioonide ja tegevuskavade kohta neile huvipakkuvates valdkondades. Avalike konsultatsioonide ja tegevuskavade käigus esitatud seisukohad integreeritakse registreerija profiili.
-) *Eksperdirühmad:* teatavat liiki eksperdirühmade liikmeteks nimetamise eelduseks on registreerumine.
-) *Patronaaž:* Euroopa Komisjon võimaldab oma patrooniks olemist ainult registreeritud huvirühmade esindajatele.
-) *Kontaktid ametnikega:* ametnikel soovitatakse enne huvigruppide esindajatelt kohtumis- või üritusekutse vastuvõtmist kontrollida, kas nad on registreeritud. Kontakte registreerimata organisatsioonidega võidakse piirata.

3. Tehnilised täiustused

Ühissekretariaat koordineerib IT-lahenduste väljatöötamist läbipaistvusregistri täiustamiseks.

Selleks et tagada, et registreerijad saaksid registreerimisel esitada üldsusele asjakohast ja kokkuvõtlikku teavet, kohandati 2020. aastal veidi veebipõhist registreerimisvormi, vähendades võimalike tähe märkide arvu teatavatel vabatekstiväljadel. Eesmärgiga julgustada registreerijaid hoidma oma registreeringuid ajakohastatuna ja vältima selliste andmete lisamist, mis ei ole seotud nende huvide esindamisega liidu tasandil, kutsutakse registreerijaid nüüd veebipõhises vormis üles kirjeldama oma eesmärke ja volitusi ning nimetama liidu poliitikasuundi ja algatusi, millele nad oma huvide esindamise tegevuses keskenduvad.

Ühtlasi ühtlustati registreerimisvormi seda osa, mis on pühendatud registreerijate esitatud finantsteabele, nii et kõik kuluprognosid, mis on seotud registreerijate tegevusega 12 kuu pikkuse aruandepriodi jooksul, oleks võimalik esitada vahemikuna, mitte absoluutsummadena.

Muudetud registreerimisvorm sisaldab Euroopa Parlamendi laiendatud töö rühmade nimekirja ja võimalust nimetada muid mitteametlikke rühmi, et registreerijad saaksid teatada, kas nad pakuvad sellistele rühmadele toetust või osalevad nende tegevuses. See teave lisati avatud andmete portaalis⁹ avaldatud andmekogumitesse. Lisaks sellele on läbipaistvusregistri veebisaidil antud üldsusele võimalus teha shipäraseid otsinguid laiendatud töö rühmade ja mitteametlike rühmade tegevuses osalevate registreerijate kohta.

Need muudatused kajastuvad ka registreerijaid käsitlevate rakendussuuniste¹⁰ läbivaatamises. Läbivaatamise eesmärk on abistada registreerijaid asjakohase kande paremal esitamisel ja ajakohastamisel. Selleks on ajakohastatud suunistes väljavõtted veebipõhisest registreerimisvormist koos üksikasjalike selgitustega nõutava teabe liigi kohta. Suunised on läbipaistvusregistri veebisaidil avaldatud kõigis liidu ametlikes keeltes.

Lisaks juba olemasolevale registreerunute panust komisjoni avalikesse konsultatsioonidesse puudutava teabe impordile on alates 2018. aasta juulist asjaomaste registrikannetega otseselt seostatud ka registreerijate panus tegevuskavadesse. Seda liiki teabe esitamine registreerijate profiili lehel võimaldab saada parema ülevaate sellest, millised registreeritud huvigruppide esindajad teevad õigusloometsükli alguses komisjoniga aktiivselt koostööd.

Muud 2020. aastal tehtud tehnilised täiustused hõlmavad IT-turvalisust käsitleva uuringu järelduste rakendamist, mitmesuguseid tehnilisi täiustusi ning ajakohastamist tugiteenuste keskkonnas, et hõlbustada kolmandatelt isikutelt saadud hoiatusteadete ja kaebuste haldamist ühissekretariaadis.

---

⁹ <https://data.europa.eu/euodp/et/data/dataset/transparency-register>

¹⁰ <http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/staticPage/displayStaticPage.do?locale=et&reference=GUIDELINES>

3.1 Veebisaidi külastused

2020. aastal külastati läbipaistvusregistri veebisaiti üle 366 400 korra. Käesolevas statistilises ülevaates mõistetakse „külastuse“ all seda, kui külastaja külastab veebisaiti esimest korda. Kui sama külastaja jääb samale lehele kauemaks kui 30 minutiks pärast selle lehe viimast vaatamist, loetakse seda uueks külastuseks. Keskmiselt tähendab see umbes 30 500 külastust kuus, mis on veidi rohkem kui eelmisel aastal.

Umbes 36% veebisaidi külastajatest kasutas otsingufunktsiooni inglise keeles, samas kui avalehte külastati kõige sagedamini just inglise keeles, millele järgnesid kahanevas järjekorras prantsuse, saksa, itaalia, hispaania ja hollandi keel.

Peaaegu 80% külastustest teevad Euroopas asuvad kasutajad, kellele järgnevad umbes 16%-ga põhjaameeriklased. Euroopas pärines 21% veebisaidi külastustest Belgiast, järgnesid Iirimalt, Prantsusmaalt ja Saksamaalt lähtuvad külastused (igauks ligi 8%).

Näib, et möödunud aastaga võrreldes on läbipaistvusregister muutunud nähtavamaks ja tuntumaks, millest annab tunnistust otsekülastuste osakaalu väike suurenemine 74%-lt 2019. aastal 76%-le 2020. aastal, samas kui 17% jõudsid veebisaidini otsingumootorite kaudu.

2020. aastal oli avatud andmete portaali edastatud läbipaistvusregistri andmekogum üle 15 000 seal avaldatud andmekogumi hulgas kümnes kõige enam vaadatud andmekogum. Andmekogumid võimaldavad kasutajatel laadida alla (XML- või Excel-vormingus) Euroopa Parlamendi ruumidesse sissepääsuks akrediteeritud isikute nimekirja ja läbipaistvusregistrisse kantud organisatsioonide nimekirja ka mitme möödunud aasta kohta.

IV. Kokkuvõte

2020. aasta osutus mitmel viisil erakordseks, kuna suur osa laialt levinud lobitegevusest toimus digitaalselt ning tavapärased suhtlusvõrgustikud, üritused ja silmast silma kohtumised leidsid aset peamiselt virtuaalses keskkonnas või lükati COVID-19 pandeemia tõttu edasi. Huvigruppide esindajatel ei olnud küll võimalik suur osa aastast otsusetegijatega isiklikult kätt suruda; sellest hoolimata suurenes registreerumine jätkuvalt, kuna lobitöö läks üle videokonverentsidele ja avalikele internetipõhistele üritustele.

Kuna läbipaistvusregister on veebipõhine andmebaas, ei mõjutanud pandeemia otseselt selle toimimist. Huvigruppide esindajad said end endiselt igal ajal veebis registreerida või andmeid ajakohastada. Samuti ei kogenud ühissekretariaat kahjulikku mõju registri digitaalsele haldamisele ega oma suutlikkusele täita igapäevaseid ülesandeid.

Peamiseks prioriteediks jäi läbipaistvusregistri andmete üldise kvaliteedi parandamine, kuna üldsus, ajakirjanikud, teadlased ja sidusrühmad jätkasid andmebaasi igapäevast kasutamist ja kontrollimist. Ühissekretariaat on jätkuvalt teinud suuri jõupingutusi registri sisu parandamiseks. See hõlmab uute ja olemasolevate registreeringute kontrollimist ning juhendi ajakohastamist registreerijatele antava praktilise teabega, mis võimaldab neil veelgi parandada esitatava teabe kvaliteeti.

Kuigi kõigi, rohkem kui 12 000 registreeringu igapäevane jälgimine ja kontrollimine ei ole füüsiliselt teostatav, õnnestus ühissekretariaadil edukalt jälgida registri kvaliteeti 2020. aastal 40% ulatuses, käsitleda kõiki aasta jooksul kolmandatelt isikutelt saadud hoiatusi ja kaebusi ning viia lõpule kaks omaalgatuslikku uurimist. Ühissekretariaat on jätkuvalt pühendunud registri sisu usaldusväärsuse ja kvaliteedi parandamisele, võttes arvesse registri keskset kohta parlamendi ja komisjoni üldises läbipaistvuspoliitikas ning mõlema institutsiooni pühendumust näidata eeskuju lobitöö läbipaistvuse vallas liidu tasandil.

V. Uus institutsioonidevaheline kokkulepe

2020. aasta tõi kaasa ka olulise arengu, millel on suur mõju läbipaistvusregistri tulevikule. 15. detsembril 2020 jõudsid Euroopa Parlament, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjon poliitilisele kokkuleppele kohustuslikku läbipaistvusregistrit käsitleva uue institutsioonidevahelise kokkuleppe suhtes, viies seega lõpule läbirääkimiste protsessi, mis algas juba 2016. aastal komisjoni asjaomase ettepaneku¹¹ vastuvõtmisega.

Kokkulepitud pakett, mille kiitsid ajutiselt heaks volinike kolleegium, Euroopa Parlamendi esimeeste konverents¹² ja COREPER¹³, koosneb uuest institutsioonidevahelisest kokkulepest ja kolme institutsiooni ühisest poliitilisest avaldusest. Enne uue institutsioonidevahelise kokkuleppe jõustumist peab iga institutsioon selle heaks kiitma. Kuigi kokkuleppega ei saa panna huvide esindajatele õiguslikku kohustust end registreerida, on institutsioonid leppinud kokku kehtestada oma koordineeritud lähenemisviisi raamistik ja toimimispõhimõtted ning muuta registreerimine ka eeltingimuseks, et huvide esindajad saaksid tegeleda teatavate hõlmatud tegevustega. Selleks sisaldab uue lepinguga kehtestatud raamistik iga institutsiooni sisemisi otsuseid selle kohta, kuidas ta lepingut rakendab.

Institutsioonid võivad registreerimise soodustamiseks kehtestada ka täiendavaid läbipaistvusmeetmeid, näiteks koosolekute kohta teabe avaldamine internetis, tagades et sellised meetmed on kokkuleppega kooskõlas ning aitavad kaasa läbipaistva ja eetilise huvide esindamise kõrge taseme saavutamisele. Täielik loetelu tingimuslikest meetmetest, st lobitöö liikidest, mida huvigrupid ei tohi läbi viia, kui nad ei ole registreeritud, ning täiendavatest läbipaistvusmeetmetest avaldatakse läbipaistvusregistri veebisaidil.

2020. aasta detsembris korraldasid kolm institutsiooni tehnilise tasandi ümarlaua eri liiki registreerunute (mõttekojad, valitsusvälised organisatsioonid, kutseühingud jne) esindajate vahel, et koguda nende seisukohti, arvamusi ja ootusi seoses uue institutsioonidevahelise kokkuleppe rakendamisega.

Kui kolm allakirjutanud institutsiooni on uue institutsioonidevahelise kokkuleppe vastu võtnud, asendab see parlamendi ja komisjoni vahelise kehtiva kahepoolse kokkuleppe, lisades siduvasse kolmepoolsesse kokkuleppesse esimest korda ka Euroopa Liidu Nõukogu.

---

¹¹ COM(2016) 627 final

¹² CPG 09.12.2020

¹³ 9.12.2020